

CONTRIBUȚII LA CUNOASTEREA FAUNEI DE ORTOPTERE ȘI DICTIOPTERE (INSECTA: ORTHOPTERA ȘI DICTYOPTERA) DIN ROMÂNIA

CONTRIBUTIONS TO THE KNOWLEDGE OF ORTHOPTERA AND MANTIDS FAUNA (INSECTA: ORTHOPTERA AND DICTYOPTERA) FROM ROMANIA

ELENA IULIA PISICĂ, ANGELA PETRESCU

Abstract

This paper presents a list of 60 species from different regions: Negureni Forrest (CT), Căldărari Forrest and Sf. Gheorghe Forrest Purani (TR), Florești (GR), Poiana (TR), Băile Chirui, Com Lueta (HG) and Otic Valley Făgăraș Mountains (AG). Also the paper completes the data from the south of Dobroджа, the seashore and the Danube Delta.

Key words: orthopterans, mantids, Romania

Cuvinte cheie: ortoptere, mantide, România

INTRODUCERE

Primele considerații asupra ortopterelor din România au fost realizate de CARL FUSS (1853, 1855), referindu-se mai ales la unele specii din împrejurimea Sibiului. Ulterior au fost făcute diverse studii asupra ortopterelor din Transilvania, Dobrogea, Oltenia și Muntenia, în urma cărora s-au descris mai multe specii noi printre care: *Pholidoptera transsylvanica* (FISCHER DE WALDHEIM, 1853), *Pholidoptera frivaldskyi* HERMAN, 1871, *Isophya speciosa* FRIVALDSKY, 1867, *Isophya modesta* FRIVALDSKY, 1867, *Callimemus montandon* BURR, 1898 etc. (TOGĂNEL FLORENTINA, 2004). Între anii 1903-1909, ȘTEFAN G. ZOTTU (1903, 1909) publică patru liste sistematice ale ortopterelor din România în Buletinul Societății de Științe București.

Alte lucrări importante despre ortopterele din România au fost realizate de ARNOLD MULLER (1931-1932), R. EBNER (1925-1926, 1929-1930), W. RAMME (1942). Au fost descrise astfel: *Chorthippus acroleucus* MULLER, 1924, *Podismopsis transsylvanica* RAMME, 1951, *Miramella ebneri*, GALVAGNI, 1953.

În 1959 apare în „Fauna RPR” volumul „Ortoptera” realizat de W. K. KNECHTEL și A. POPOVICI-BÎZNOȘANU ce include și ordinele Blattaria, Mantodea și Dermaptera.

Alți entomologi care s-au dedicat studiului ortopterelor din țara noastră au fost G. ELIESCU (1937), C. MÎNDRU (1956), A. SANGHELI (KIS B. & SANGHELI A. (1971), MARIA A. VASILIU (1960), VASILIU MARIA & AGAPI C. (1958) și mai ales BELA KIS (1959, 1962, 1967, 1970), KIS B. & VASILIU MARIA (1970). Renumitul entomolog a realizat studii cuprinzătoare despre fauna de ortoptere a diferitelor regiuni din România, de asemenea a realizat lucrări ce au vizat taxonomia, sistematica, biologia, ecologia și zoogeografia speciilor. În total el a descoperit 8 specii noi pentru știință și a semnalat 15 specii noi pentru fauna României.

Date despre ortopterele din Dobrogea au fost semnalate pentru prima dată de BRUNNER VON WATTENWYL (1882). Alte studii asupra ortopterelor din această zonă au fost făcute de MAURICE JAQUET (FREY-GESSNER E., 1897, 1899, 1900, 1902), MALCOM BURR (1898, 1899), MONTANDON (1900). Un studiu mai amănunțit a fost realizat de ARNOLD MULLER (1931-1932). În 1947 M. IONESCU semnalează o specie nouă pentru fauna noastră, *Arachnocephalus vestitus* de pe litoralul românesc, iar 1956 C. MÂNDRU semnalează pentru prima dată *Tetrix bolivari* tot din Dobrogea.

Cele mai complexe studii despre fauna de ortoptere a Dobrogei și Deltei Dunării au fost realizate de BELA KIS prin lucrările sale: Ortopterele din Dobrogea (KIS, 1963), lucrările privind pădurile din sudul Dobrogei (KIS, 1967), lucrările privind Delta Dunării (KIS, 1971, 1993, 1994; KIS & VASILIU, 1968, 1972) și Macin (RAKOSY & WEISER, 2000).

MATERIAL ȘI METODĂ

În această lucrare au fost studiate 702 exemplare aparținând la 60 de specii grupate în 9 familii. Materialul a fost colectat în perioada 1991-2004 din diverse regiuni ale țării, predominând Dobrogea. Colectarea a fost efectuată prin cosire cu fileul entomologic. Materialul este preparat uscat, pe ac și foarte puține exemplare sunt conservate în alcool.

Determinarea a fost făcută cu ajutorul binocularului, utilizând cheile de determinare elaborate de KIS (1976, 1978), iar clasificarea s-a realizat după sistemul întocmit de HELLER et al. (1998). În prezent materialul se găsește în colecțiile Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”.

Zonele cercetate sunt:

1. Zona litoralului și sudul Dobrogei: Histria (CT), Schitu (CT), Agigea (CT), Tuzla (CT), Tuzla-Costinești (CT), Olimp (CT); Negureni (CT)
2. Zona Podișului Babadag: 6 Martie (Com. Unirea) (TL), Visterna (TL) Păd. Babadag, Capul Doloșman (TL);
3. Zona Deltei Dunării: Păd. Caraorman (TL), Insula Popina (TL), Sfântu Gheorghe (TL); Maliuc (TL),

4. Zona Câmpiei Române: București, Florești (GR), Păd. Căldărari și Păd. Sf. Gheorghe Purani (TR), Poiana (TR), Comana (TR), Buda (IF)
5. Zona Montană: Băile Chirui Com. Lueta (HG), Motru Sec (GJ), Mănăstirea Lainici (GJ), Valea Râului Otic (AG) Munții Făgăraș.

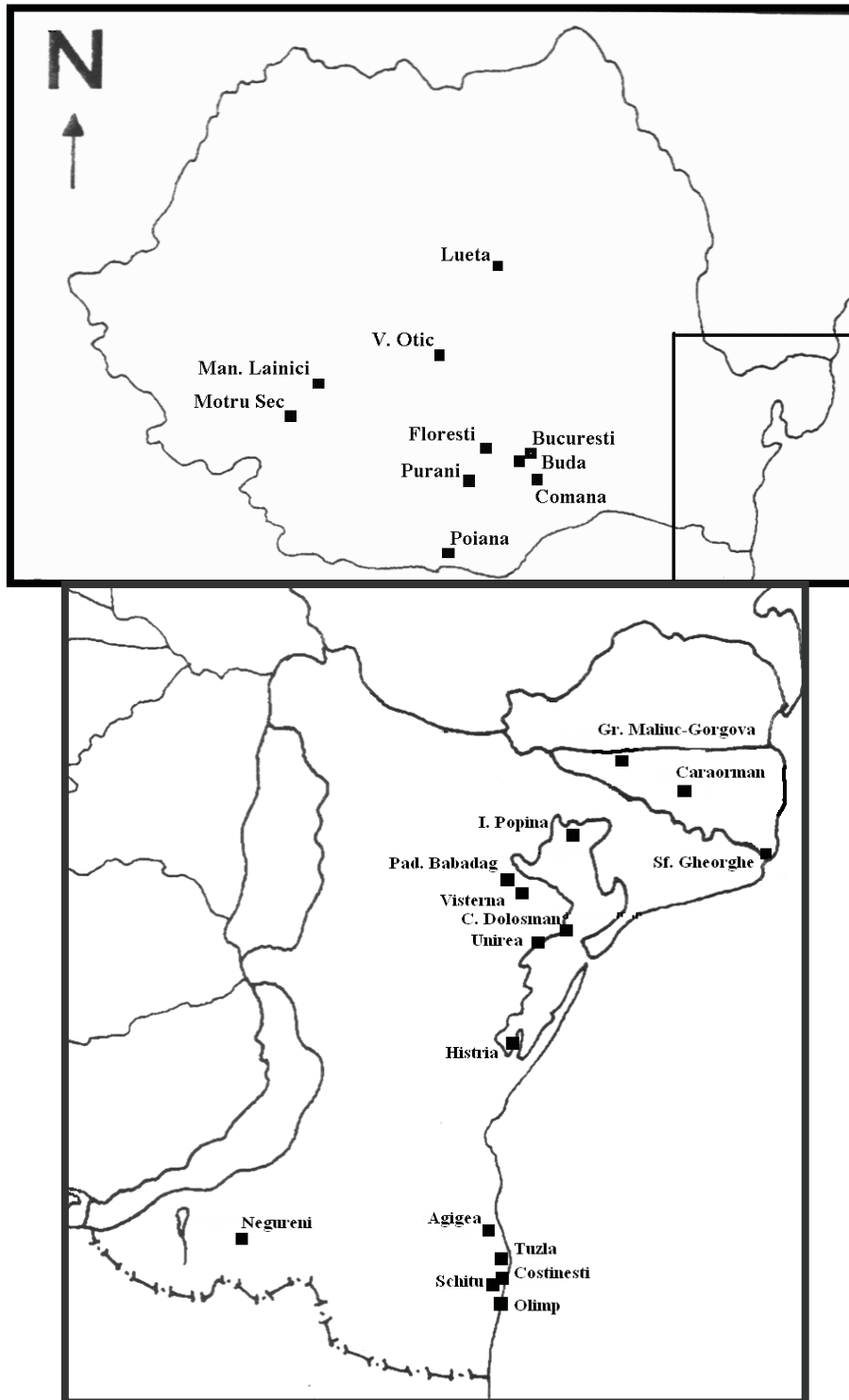

Fig. 1. Siturile de colectare din Câmpia română și zona montană. Detaliu: Siturile de colectare din Dobrogea (zona litoralului, zona Podișului Babadag, zona Deltei Dunării).
 Collecting sites from Romanian Plain and the mountain region. Detailed: Collecting sites from Dobrođea (the seashore region, the Babadag Plateau region, the Danube Delta region).

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Materialul studiat, inițial colectat pentru a folosi ca material comparativ în studiul ingluviilor de *Falco tinnunculus*, a constituit un ghid pentru formarea deprinderii de determinare practică a ortopterelor.

Am determinat 702 exemplare de ortoptere și mantide din 61 de specii grupate în 36 de genuri, aparținând la 9 familii. Zone precum: Pădurea Negureni (CT), Păd. Căldărari și Păd. Sf. Gheorghe Purani (TR), Florești (GR), Poiana (TR), Băile Chirui, Lueta (HG) și Valea Otic (AG), Munții Făgăraș nu au mai fost studiate ortopterologic. În sudul Dobrogei și pe litoral nu au mai fost efectuate cercetări în acest sens de aproape 40 de ani, materialul de față, completând datele existente.

Abrevieri: Angela Petrescu (A.P.); Cristina Hoinic (C.H.); Corneliu Parvu (C.P.); Gabriel Chișamera (G.C.); Medeea Weinberg (M.W.); Mihai Pleșu (M.P.); Rodica Serafim (R.S.);

Abrevieri geografice: Argeș (AG); Constanța (CT); Ilfov (IF); Giurgiu (GR); Gorj (GJ); Harghita (HG); Teleorman (TR); Tulcea (TL);

ORD. DICTYOPTERA

Subord. MANTODEA

Fam. MANTIDAE

Mantis religiosa (LINNAEU, 1758)

Material: 1 larvă, Agigea (CT), 17-18.07.2003, A.P.

Specie cu un areal întins din Asia Centrală până în regiunile tropicale, frecventă la noi în regiunile stepice și silvostepice.

Ameles heldreichi (BRUNNER VON WATTENWYL, 1882)

Material: 4♂, 3 larve, Agigea (CT), 17-18.07.2003, A.P.

Specie pontică prezentă în țara noastră numai de pe litoral și din Delta Dunării.

ORD. ORTHOPTERA

Subord. ENSIFERA

Suprafam. TETTIGONOIDEA

Fam. TETTIGONIIDAE

Platycleis (Platycleis) affinis FIEBER, 1853

Material: 1♀, Agigea (CT), 17-18.VII.2003, A.P.; 2♂, 2♀; Schitu (CT); 18.VIII.1991, A.P.; 2♂, 2♀ Tuzla (CT); 18.VIII.1991, A.P.; 2♀, Olimp (CT), 19.VII.2003, G.C.; 1♀ Insula Popina (TL), 12.VIII.1992, A.P.

Specie mediteraneană. Specie caracteristică pentru regiunile de stepă.

Platycleis (Platycleis) grisea (FABRICIUS, 1781)

Material: 1♀, Olimp (CT), 19.VII.2003, G.C.; 2♂, 3♀, Tuzla-Costinești (CT), 11.VII.1991, A.P.; 1♀ Păd. Caraorman (TL) 23.VIII.1992, A.P.; 2♂, 6 Martie (Unirea) (TL), 14.VIII.1992, Leg. A.P.

Specie central europeană. Specie frecventă.

Platycleis (Platycleis) intermedius (SERVILLE, 1839)

Material: 1♀, Agigea (CT), 17-18.VII.2003, A.P.; 1♂, 2♀ Tuzla-Costinești (CT), 11.VII.1991, A.P.; 1♀, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.

Specie mediteraneană, mai frecventă pe litoralul Mării Negre.

Platycleis (Tessellana) veysely KUCAK, 1984

Material: 2♀, 6 Martie (Unirea) (TL), 14.VIII.1992, A.P.

Specie pontică. Specie comună.

Pholidopetra transsylvanica (FISCHER DE WALDHEIM, 1853)

Material: 2♂, Valea Otic, M-ții Făgăraș (AG), 4.VIII.2004, A.P.

Specie mezofilă răspândită numai în lanțul carpatic, protejată la nivel european.

Pachytrachis gracilis (BRUNNER VON WATTENWYL, 1861)

Material: 1♂, Motru Sec (GJ), 20.VII.1993, M.P.

Specie sud-europeană, frecventă în România, lipsește în Dobrogea.

Decticus verrucivorus (LINNAEUS, 1758)

Material: 1♂, 2♀, Agigea (CT), 17-18.VII.2003, A.P.

Specie eurosiberiană, mezofilă, larg răspândită.

Decticus albifrons (FABRICIUS, 1793)

Material: 1♂, 3♀, Tuzla (CT), 21.VII.2003, A.P.

Specie mediteraneană, se găsește pe litoral.

Gampsocleis glabra HERBST, 1786

Material: 3♀, Insula Popina (TL), 12.VII.1992, A.P.

Specie xerofilă, stepică, comună în Dobrogea.

Pterolepsis germanica (HERRICH-SCHAEFFER, 1840)

Material: 1♂ larvă, Tuzla-Costinești (CT), 11.VII.1991, A.P.; 1♀, Păd. Babadag-Visterna (TL), 11.VIII.1992, A.P.; 4♀, Păd. 6 Martie (Unirea), 14.VIII.1992, A.P.; 2♀, Păd. Caraorman, 23.VIII.1992, A.P.

Specie sud-est europeană, comună mai ales în sudul țării.

Tettigonia viridissima LINNAEUS, 1758

Material: 1 ♀, București, 21.VI.1993, A.P.; 1 ♀, Tuzla (CT), 21.VII.2003, A.P.; 1 ♂, Olimp (CT), 19.VII.2003, A.P.; 1 ♀ Capul Doloșman (TL), 15.VIII.1992, A.P.; 2 ♀, Măn. Lainici (GJ), 9.VII.2004, A.P.

Specie paleartică, comună.

Tettigonia caudata (CHARPENTIER, 1845)

Material: 2 ♀, Poiana (TR), 9.VIII.1991, A.P.; 1 ♂, 1 ♀, București, 23.VI.1993, A.P.

Specie pontică, se găsește localizat în sud-vestul României împreună cu specia anterioară.

Fam. PHANEROPTERIDAE

Phaneroptera falcata (PODA, 1761)

Material: 1 ♂, Tuzla (CT), 21.VII.2003, A.P.

Specie eurosiberiană, în sudul Dobrogei se găsește împreună cu *Phaneroptera nana*.

Phaneroptera nana FIEBER, 1853

Material: 1 ♂ larvă, Agigea (CT), 17-18.07.2003, A.P.; 1 ♂, 1 ♀, Păd. Caraorman, 23.VIII.1992, A.P. 1 ♀, Buda (IF), 5-9.IX.1979, M.W.

Specie mediteraneană, arbusticolă și arboricolă.

Phaneroptera spinosa BEI-BIENKO, 1954

Material: 3 ♀, Păd. Caraorman, 23.VIII.1992, A.P.

Specie central asiatico-pontică cunoscută în țara noastră numai din Delta Dunării unde trăiește pe ierburile înalte de pe grindurile nisipoase.

Isophya speciosa (FRIVALDSKY, 1867)

Material: 8 ♂, 4 ♀, Negureni (CT), 16.V.1994, A.P.

Specie balcanică, arboricolă și arbusticolă. Este prezentă mai ales în sudul țării.

Isophya modesta (FRIVALDSKY, 1867)

Material: 1 ♀, Negureni (CT), 16.V.1994, A.P.

Specie balcanică, mezofilă, frecventă în sudul Dobrogei.

Poecilimon fusti BRUNNER VON WATTENWYLL, 1871

Material: 4 ♀, Agigea (CT), 17-18.VII.2003, G.C.; 1 ♂, 4 ♀, Tuzla (CT), 21.VII.2003, G.C.; 1 ♀, Olimp (CT), 19.VII.2003, G.C.; 6 ♀, Ins. Popina (TL), 12.VIII.1992, A.P.

Specie balcanică, frecventă, în România.

Fam. CONOCEPHALIDAE

Conocephalus hasatatus (CHARPENTIER, 1825)

Material: 4 ♀, Olimp (CT), 19.VII.2003, 2 ♂, 3 ♀, A.P.; Păd. Babadag-Visterna (TL), 11.VIII.1992, A.P.; 3 ♀, Păd. Babadag- 6 Martie (Unirea), 14.VIII.1992, A.P.

Specie sud-est europeană, mezofilă.

Conocephalus fuscus FABRICIUS, 1793

Material: 3 ♀, Ins. Popina (TL), 12.VIII.1992, A.P.; 2 ♂, 3 ♀ (1 larva), Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.; 3 ♂, 2 ♀, Maliuc (TL), 12.VIII.1992, A.P.

Specie paleartică, larg răspândită în Dobrogea în biotopuri mezofile.

Fam. BRADYPORIDAE

Subfam. EPHIPPIGERINAE

Ephippiger ephippiger (FIEBIG, 1784)

Material: 1 ♀, Motru Sec (GJ), 20.VII.1993, M.P.

Specie europeană, higrofilă, destul de frecventă.

Suprafam. GRYLLOIDEA

Fam. GRYLLOIDAE

Subfam. OECANTHINAE

Oecanthus pellucens (SCOPOLI, 1763)

Material: 1 ♂, București, 26. IX. 1993, C.H., 2 ♀, Capul Doloșman (TL), 15.VIII.1992, A.P.

Specie pontomediterraneană, larg răspândită în biotopuri xerofile.

Subord. CAELIFERA

Suprafam. TRIDACTYLOIDEA

Fam. TRIDACTYLIDAE

Xya pfaendleri (HARTZ, 1970)

Material: 2 ♂, 1 ♀, 1 larvă, Florești (GR), 10.VII.1993, C.P.

Specie pontomediterraneană, mezofilă, care se găsește împreună cu specia precedentă.

Xya variegata LATREILLE, 1809

Material: 1♂, Florești (GR), 10.VII.1993, C.P.
Specie pontomediterraneană, mezofilă.

Suprafam. TETRIGOIDEA
Fam. TETRIGIDAE

Tetrix bolivari SAULCY, 1901

Material: 8♂, 3♀, Florești (GR), 10.VII.1993, C.P.
Specie pontomediterraneană, trăiește împreună cu specia *Tetrix subulata*.

Tetrix (T.) subulata (LINNAEUS, 1761)

Material: 7♂, 3♀, Florești (GR), 10.VII.1993, C.P.; 2♂, 3♀, Maliuc (TL), 21.VIII.1992, A.P.; 1♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.

Specie paleartică, frecventă.

Tetrix tenuicornis (SHALBERG, 1893)

Material: 1♀, Florești (GR), 10.VII.1993, C.P.
Specie paleartică, comună.

Tetrix tuerki KRAUSS 1876

Material: 6♂, 3♀, Florești (GR), 10.VII.1993, C.P.
Specie central-europeană, ripicolă.

Suprafam. ACRIDOIDEA
Fam. ACRIDIDAE

Subfam. CANTATOPINAE

Pezotettix giornae (ROSSI, 1794)

Material: 3♂, 1♀, Olimp (CT), 19.VII.2003, A.P.; 2♂, 1♀, Agigea (CT), 17-18.VII.2003, A.P.; 1 larvă, Tuzla Costinești (CT), 11.VIII.1991, A.P.; 1♂, 4♀, Buda (IF), 2.VIII.1979, M.W.; 2♀, Păd. Căldărari-Purani (TR), 28.IX.1979, R.S.; 4♂, 2♀, Comana (TR), 9-10.VIII.1979, R.S.
Specie mediteraneană, termofilă.

Subfam. CALLIPTAMINAE

Calliptamus barbarus (COSTA, 1836)

Material: 1♂, 2♀, Agigea (CT), 17-18.VII.2003, A.P.; 1♂, 1♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.; 4♂, 1♀, Capul Doloșman (TL), 15.VIII.1992, A.P.; 3♂, Păd. Babadag-Visterna (TL), 11.VIII.1992, A.P.
Specie pontomediterraneană, xerofilă.

Calliptamus italicus (LINNAEUS, 1758)

Material: 5♂, 4♀, Olimp (CT), 19.VII.2003, G.C.; 6♂, 5♀, Agigea (CT), 17-18.VII.2003, G.C.; 1♂, 2♀, Tuzla (CT), 11.VIII.1991, G.C.; 1♂, 3♀, Tuzla-Costinești (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 6♂, 15♀, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 1♂, 2♀, 6 Martie (Unirea), 14.VIII.1992, A.P.; 2♂, 2♀, Păd. Babadag-Visterna (TL), 11.VIII.1992, A.P.; 1♂, 1♀, Păd. Babadag (TL) 14.VIII.1992, A.P.; 2♂, 5♀, Poiana (TR), 9.VIII.1991, A.P.; 1♀, Măn. Lainici (GJ), 9.VII.2004, A.P.
Specie paleartică, xerofilă, larg răspândită în Dobrogea.

Calliptamus italicus var. *Marginellus* (SERVILLE, 1839)

Material: 1♀, Olimp (CT), 19.VII.2003, G.C.; 1♂, 8♀, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 2♂, 1♀, Tuzla-Costinești (CT), 11.VIII.1991, A.P.; 1♂, 7♀, Tuzla (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 1♂, 6 Martie (Unirea), 14.VIII.1992, A.P.; 1♂, Maliuc (TL), 12.VIII.1992, A.P.; 1♂, 3♀, Poiana (TR), 9.VIII.1991, A.P.

Subfam. ACRIDINAE

Acrida hungarica (HERBST, 1786)

Material: 1♂, Olimp (CT), 19.VII.2003, A.P.; 1♀ (adult), 2♂, 1♀ (larve), Tuzla-Costinești (CT), 11.VIII.1991, A.P.; 3♀, Tuzla (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 4♂, 5♀ (adulti), 2♂, 1♀ (larve), Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 1♀, Histria (CT), 16.VIII.1992, A.P.; 2♂, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.
Specie mediterano-africană, xerotermofilă, larg răspândită în Dobrogea.

Subfam. OEDIPODINAE

Locusta migratoria (LINNAEUS, 1758)

Material: 1♀, Tuzla (CT), 21.VII.2003, A.P.
Specie paleartică, higrofilă.

Oedipoda caerulea (LINNAEUS, 1758)

Material: 10♂, 17♀, Păd. Babadag-Visterna (TL), 11.VIII.1992, A.P.; 3♂, 3♀, 6 Martie (Unirea), 14.VIII.1992, A.P.; 4♂, 2♀, Insula Popina (TL), 12.VIII.1992, A.P.; 2♂, 4♀, Capul Doloșman (TL), 15.VIII.1992, A.P.; 7♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.; 1♂, Maliuc (TL), 12.VIII.1992, A.P.; 1♂, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 1♀, Tuzla (CT), 11-18.VIII.1991 A.P.

Specie paleartică, xerofilă, frecventă.

Oedaleus decorus (GERMAR, 1826)

Material: 2♀, Olimp (CT), 19.VII.2003, G.C.; 1♂, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 9♀, Insula Popina (TL), 12.VIII.1992, A.P.; 2♂, 4♀, Capul Doloșman (TL), 15.VIII.1992, A.P.; 1♂, Păd. Babadag-Visterna (TL) 11.VIII.1992, A.P.; 1♂, 1♀ Poiana (TR). 9.VIII.1991, A.P.

Specie mediteraneană, xerotermofilă.

Aiolopus thalassinus (FABRICIUS, 1781)

Material: 1♂, Olimp (CT), 19.VII.2003, A.P.; 1♂, 5♀, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 1♀, Tuzla-Costinești (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 4♀, 4♂, Maliuc (TL), 12.VIII.1992, A.P.; 1♂, 1♀, Insula Popina (TL), 12.VIII.1992, A.P.; 7♂, 4♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.

Specie mediteraneană, higrofilă.

Celes variabilis (PALLAS, 1771)

Material: 7♂, Insula Popina (TL), 12.VIII.1992, A.P.

Element central asiatic, specie xero-termofilă.

Acrotylus insubricus (SCOPOLI, 1786)

Material: 5♂, 2♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.; 6♂, 6♀, Sf. Gheorghe (TL), 14.V.1992, A.P.

Specie mediteraneană, xerofilă.

Acrotylus longipes (CHARPENTIER, 1845)

Material: 3♂, 1♀, 6 larve, Agigea (CT), 17-18.VII.2003, A.P.; 7♂, 1♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.

Specie est-mediteraneană, xerofilă.

Sphingonotus caeruleus (LINNAEUS, 1767)

Material: 1♂, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.

Specie europeană, xerofilă.

Pracinema tricolor (THUNBERG, 1815)

Material: 1♀, Capul Doloșman (TL), 15.VIII.1992, A.P.

Specie mediteraneană, higrofilă.

Stethophyma grossus (LINNAEUS, 1758)

Material: 4♂, 4♀ (adulti), 1 larvă, Maliuc (TL), 12.VIII.1992 A.P.

Specie eurosiberiană, higrofilă.

Mecostethus parapleurus (HAGENBACH, 1822)

Material: 2 larve, Tuzla-Costinești (CT), 11.VIII.1991, A.P.; 3♂, 4♀, Maliuc (TL), 12.VIII.1992, A.P.

Specie eurosiberiană, higrofilă, rară, apare împreună cu *Stethophyma grossus*.

Subfam. GOMPHOCERINAE

Doclostaurus brevicolis (EVERSMANN, 1848)

Material: 1♂, Capul Doloșman (TL), 15.VIII.1992, A.P.; 1♂, Păd. Babadag-Visterna (TL) 11.VIII.1992, A.P.; 1♀, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.

Specie sud-est-europeană, xerofilă, comună în Dobrogea.

Doclostaurus maroccanus (THUNBERG, 1815)

Material: 1♀, Insula Popina (TL), 12.VIII.1992, A.P.; 4♂, 1♀, Păd. Babadag-Visterna (TL) 11.VIII.1992, A.P.

Specie mediteraneană, xero-termofilă, larg răspândită.

Gomphocerippus rufus (LINNAEUS, 1758)

Material: 6♂, 1♀ (adulti), 3 larve, Păd. Babadag - 6 Martie (Unirea), 14.VIII.1992, A.P., 1♀, Păd. Căldărari Purani (TR), 29.IX.1979, R.S.

Specie paleartică, mezofilă, trăiește la marginea pădurilor.

Arcyptera (A) fusca (PALLAS, 1773)

Material: 1♂, Băile Chirui, Lueta (HG), 14.VIII.1993, C.H

Specie caracteristică pentru pajiștile montane.

Omocestus haemorrhoidalis (CHARPENTIER, 1825)

Material: 1♀, Băile Chirui, Lueta (HG), 14.VIII.1993, C.H.

Specie paleartică mezofilă.

Omocestus minutus (BRULLE, 1832)

Material: 3♂, 9♀, Păd. Babadag-Visterna (TL) 11.VIII.1992, A.P.; 15♂, 20♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.

Specie pontică, xerofilă.

Omocestus petraeus (BRISOUT DE BARNEVILLE, 1856)

Material: 1♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.

Specie pontică, xerotermofilă.

Omocestus rufipes (ZETTERSTEDT, 1821)

Material: 1♂, Păd. Babadag-Visterna (TL) 11.VIII.1992, A.P.

Specie paleartică, mezofilă.

Chorthippus albomarginatus (DE GEER, 1773)

Material: 5♂, 3♀, Păd. Caraorman (TL), 23. VIII. 1992, A.P.; 1♀, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 1♀, Ins. Popina (TL), 12.VIII.1992, A.P.

Specie paleartică, higo-mezofilă, rară în Dobrogea. Nu a mai fost citată în localitățile respective.

Chorthippus brunneus (THUNBERG, 1815)

Material: 1♂, Olimp (CT), 20.VII.2003, A.P.; 6♀, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 4♂, 2♀, Tuzla-Costinești (CT), 11.VIII.1991, A.P.; 3♂, 3♀, Păd. Babadag-6 Martie (Unirea), 14.VIII.1992, A.P.; 11♂, 10♀, Păd. Babadag-Visterna (TL) 11.VIII.1992, A.P.; 1♂, 6♀, Maliuc (TL), 12.VIII.1992, A.P.; 1♂ Măn. Lainici (GJ), 9.VII.2004, A.P., 1♂, 1♀, Poiana (TR), 9.VIII.1991, A.P.; 1♂, Păd. Căldărari, Purani (TR), 29.IX.1979, R.S.; 1♂, Păd. Sf. Gheorghe Purani (TR), 29.IX.1979, R.S.

Specie paleartică, larg răspândită.

Chorthippus dichrous (EVERSMANN, 1859)

Material: 1♀, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 2♂, 3♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.; 1♂, Maliuc (TL), 12.VIII.1992, A.P.

Specie central-asiatico-pontică, higo-mezofilă.

Chorthippus dorsatus (ZETTERSTEDT, 1821)

Material: 1♂ Măn. Lainici (GJ), 9.VII.2004, A.P.

Specie eurosiberiană, mezofilă, frecventă.

Chorthippus loratus (FISCHER DE WALDHEIM, 1846)

Material: 2♀, Schitu (CT), 18.VIII.1991, A.P.; 12♂, 7♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.

Specie pontică, xerofilă, răspândită în Dobrogea.

Chorthippus parallelus (ZETTERSTEDT, 1821)

Material: 1♂, 1♀, Băile Chirui, Lueta (HG), 14.VIII.1993, C.H.; 2♂, 1♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.; 5♂, 6♀, Măn. Lainici (GJ), 9.VII.2004, A.P.

Specie eurosiberiană comună.

Euchorthippus declivus (BRISOUT DE BARNEVILLE, 1848)

Material: 1♂, 1♀, Agigea (CT), 17-18.VII.2003, A.P.; 8♂, 4♀, Păd. Babadag-Visterna (TL) 11.VIII.1992, A.P.; 3♂, 8♀, Păd. Babadag-6 Martie (Unirea), 14.VIII.1992, A.P.; 1♂, Capul Doloșman (TL), 15.VIII.1992, A.P.; 1♂, Măn. Lainici (GJ), 9.VII.2004 A.P.

Specie central-europeană, xerofilă, comună în Dobrogea.

Euchorthippus pulvinatus (FISCHER DE WALDHEIM, 1846)

Material: 1♀, Agigea (CT), 17-18.VII.2003, A.P.; 2♀, Păd. Caraorman (TL), 23.VIII.1992, A.P.

Specie de origine mediteraneană, xerofilă. Este rară în Dobrogea, nu a mai fost citată în localitățile respective.

CONCLUZII

Majoritatea exemplarelor provin din Dobrogea (85,90%). Restul exemplarelor provin din Câmpia Română (10,68%) și din zona montană (3,56%). Din materialul colectat din Dobrogea majoritatea exemplarelor sunt din Delta Dunării (219 exemplare), colectate în anul 1992 și de pe litoral și sudul Dobrogei (217 exemplare).

Lucrarea prezintă date noi despre ortopterele din Câmpia Română (Păd. Căldărari, Purani (TR), Florești (GR), Poiana (TR)) și zona montană (Băile Chirui, Lueta (HG) și Valea Otic, Munții Făgăraș (AG)).

De asemenea lucrarea completează datele existente din sudul Dobrogei și de pe litoral, unde nu au mai fost efectuate cercetări ortopterologice de aproape 40.

Zona grindului Caraorman, Pădurea Caraorman și zona din jurul localității Maliuc din Delta Dunării nu au mai fost cercetate de peste 30 de ani. Astfel speciile *Chorthippus albomarginatus* și *Euchorthippus pulvinatus* sunt menționate pentru prima oară din Pădurea Caraorman.

BIBLIOGRAFIE

- BRUNNER VON WATTENWYLL C. 1882. *Prodromus der europäischen Orthopteren*, Leipzig.
- BURR M. 1898. *A List of Roumanian Orthoptera, with descriptions of three new species*. Trans. Ent. Soc. London. Part I. april.
- BURR M. 1899. *List of the Orthoptera of Romania, with localities*. The Entomologist's Monthly Magazin. Second series. **10**: 88-91.
- EBNER R. 1925-1926. *Einige Bemerkungen uber Stauroderus acroleucus A. Mull.* Verh. Mitt. Sieben. Ver. Natur. Hermannstadt: **75-76**: 163-164.
- EBNER R. 1929-1930. *Ein Beitrag zur Orthopterenfauna Siebenburgens*. Verh. Mitt. Sieben. Ver. Natur. Hermannstadt. **79-80**: 161-166.
- ELIESCU G. 1937. *Contribuții la cunoașterea morfologică și bionomică a lăcustei Isophya speciosa*. An. I.C.E.F. **2**: 3-36.
- FREY-GESSNER E. 1897, 1899, 1900, 1902. *Faune de la Roumanie. Orthoptere recolte par M. Jaquet*. Bull. Soc. Sci. București. **6**: 544-546, **8**: 783-786, **9**: 149-150, **12**: 242-243.

- FUSS C. 1853. *Beitrag zur Orthopteren und Hemipterenfauna Siebenburgensis*. Verh. Mitt. Sieben. Ver. Natur. Hermannstadt: **4**: 40-46.
- FUSS C. 1855. *Beitrag zu Orthopterenfauna Siebenbüngers*, Verh. Mitt. Sieben. Ver. Natur. Hermannstadt: **6**: 21-23.
- HELLER K.-G., KORSUNOVSKAYA O., RAGGE D.-R., VEDENINA D.-R., WILLEMSE F., ZHANTIEV R.-D., FRANTSEVICH L. 1998. *Check-List of European Orthoptera*. Articulata. **7**: 1-61.
- IONESCU M. 1947. Un Gryllide nouveau pour la faune de Roumanie. *Not. Biol.* **5**: 217-221.
- KIS B. 1959. *Revision der in Rumanien vorkomenden Isophya Arten*. Acta Zool. Acad. Sci. Hung. **6**: 349-369.
- KIS B. 1962. *Contribuții la cunoașterea subgenului Chorthippus s. str. din RPR*. Stud. Univ. Bab. Bol. Cluj. **1**: 89-99.
- KIS B. 1963. *Ortopterele din Dobrogea*. Stud. Univ. Bab. Bol. Cluj. **8, 2**: 83-103.
- KIS B. 1967. *Orthoptera in L'entomofauna des forets du sud de la Dobroudja*. Trav. Mus. d'Hist. Nat. "Gr. Antipa". București **5**: 107-103.
- KIS B. 1970. *Raionarea zoogeografică a României pe baza faunei de Ortoptere*. Studia Univ. Babeș-Bolyai. **1**: 113-125.
- KIS B. 1971. *Cosiderațiuni ecologice și zoogeografice asupra faunei de ortoptere din Delta Dunării*. Stud. și Com. Șt. Nat. susținute la colocviul Delta Dunării Tulcea 1-4 iun 1969: 369-371.
- KIS B. 1976. *Cheie pentru determinarea ortoptelor din România. Partea I Subord Ensifera*. Muzeul Brukenthal Ștud. Nat. Stud. și Com. **20**: 123-166. Sibiu.
- KIS B. 1978. *Cheie pentru determinarea ortoptelor din România. Partea II Subord Caelifera*. Muzeul Brukenthal Șt. Nat. Stud. și Com. **22**: 233-276. Sibiu.
- KIS B. 1993. *Originea faunei de ortoptere din Rezervația Biosferei Delta Dunării*. Anal. Șt. Inst. Delta Dunării, 63-66.
- KIS B. 1994. *Isophya dobrogensis einne neue Orthopetren aus Rumanien*. Trav. Mus. d'Hist. Nat. "Gr. Antipa". București. 63-66. **24**: 31-34.
- KIS B. & VASILIU MARIA. 1968. *Ord. Mantodea et Orthoptera in: L'Entomofauna de l'Ille Letea*. Trav. Mus. d'Hist. Nat. "Gr. Antipa". București. **9**: 75-30.
- KIS B. & VASILIU MARIA. 1970. *Kritisches Verzeichnis der Orthopteren-Art Rumaniens*. Trav. Mus. d'Hist. Nat. "Gr. Antipa". București. **10**: 207-227.
- KIS B. & VASILIU MARIA. 1972. *Ord. Blattodea, Mantodea, Orthoptera et Dermaptera in L'Entomofaune du "Grind" Caraorman, Delta du Danube*. Trav. Mus. d'Hist. Nat. "Gr. Antipa". București. **12**: 117-124.
- KIS B. & SANGHELI A. 1971. *Fauna de ortoptere din rezervația "Valea Mare"*. Cercetări biologice în partea de vest a României. Univ. Timișoara. **1**: 174-183.
- KNECHTEL W. K. & POPOVICI-BÂNZOȘANU A. 1959. *Orthoptera: ordinele Saltatoria, Dermaptera, Blattodea, Mantodea, Fauna RPR*. Insecta **7**(4). Edit. Acad. București.
- MÎNDRU C. 1956. *Contribuții la cunoașterea ortoptelor din Dobrogea*. Stud. și cerc. Biol. Iași. **9, 2**: 291-297.
- MULLER A. 1931-1932 *Zur Kenntnis der Orthopterenfauna der Dobroudscha und Bessarabiens*. Verh. Mitt. Sieben. Ver. Natur. Hermannstadt. **81-82**: 72-96.
- MONTANDON A. L. 1900. *Les Acridiend du Delta du danube I*. Bul. Soc. Sci. București. **9** (4): 462-472.
- RAKOSY L. & WEISER C. 2000. *Das Macin Gebirge (Rumanien, Nord-Dobrudscha)*. Carinthia II. 190/110: 7-116.
- RAMME W. 1942. *Zur Orthopterenfauna von Roumanien*. Mitt. Yool. Mus. Berlin. **25**: 323-336.
- TOGĂNEL FLORENTINA. 2004. *Contribuții la cunoașterea istoricului cercetărilor ortopterologice din România*. Muzeul Olteniei Craiova. Stud. și Com. Șt. Nat. **20**: 127-130.
- VASILIU MARIA. 1960. *Contribution a l'etude du genre Acrida (Orthoptera: Acrididae) de la R.P.R*. Trav. Mus. d'Hist. Nat. "Gr. Antipa". București. **2**: 259-265.
- VASILIU MARIA & AGAPI C. 1958. *Catalogul colecției de orthoptere "Arnold Muller" de la Muzeul Brukenthal din Sibiu*. Muzeul Brukenthal Șt. Nat. Stud. și Com. **10**.
- ZOTTU ST. 1903. *Liste des Orthopteres recoltés en Roumanie*. Bul. Soc. St. din România. București. An XII.
- ZOTTU ST. 1909. *Quatrieme liste des Orthopteres de Roumanie*. Bull. Soc. Sci. Bucarest. **18**: 39-42.

Elena Iulia Pistică, Angela Petrescu

Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”
 Șos, Kiseleff, Nr. 1, RO-011341, București 2
 e-mail.: elenap@antipa.ro; angelap@antipa.ro